

Čís. 781.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. neodporuje ústavní listině.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 850/20.)

Požadovací nárok pachtýřův byl přiznán soudy všech tří stolic, ne j-
v y š š í m s o u d e m mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zastává právní názor, že prý zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům jest změnou čl. 5 základního zákona státního ze dne 21. prosince 1867, čís. 142 ř. zák., poněvadž přičí se zásadě o nedotknutelnosti vlastnictví a nejedná se při něm o vyvlastnění po rozumu § 365 obč. zák., nýbrž vlastně o zabavení půdy, ježto rozhodnou jest dle zákona cena z roku 1913 a tato vyplácela by se ve méně znehodnocené, že prý proto bylo by se usnesení o zákonu k zajištění půdy drobným pachtýřům muselo státi způsobem, předepsaným pro změnu zákonů ústavních, a, že, když tomu tak nebylo, není zákon ten vůbec platným, pouští se dovolací stěžovatel do otázek, s nimiž soudu vůbec nelze se zabývat, poněvadž jak dle čl. 7 základního zákona státního ze dne 21. prosince 1867, čís. 144 ř. z., tak dle § 102 ústavní listiny republiky Československé mohou soudové, řešice určitou právní věc, při zákoně jen zkoumati, byl-li řádně vyhlášen, po této stránce však ohledně zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům není nižádné závady. Neušlo ovšem pozornosti nejvyššího soudu, že dnem vyhlášení ústavní listiny (6. březen 1920) pozbyla platnosti všechna ustanovení, která odporují ústavní listině (čl. IX. uvozovacího zákona k ústavní listině). O tom, komu náleží, by vyslovil neplatnost oněch starších ustanovení, zejména, zda i řádný soud, vyřizuje určitou právní záležitost, jest k onomu výroku oprávněn, ústavní listina se nezměňuje. Než i kdyby se mělo za to, že soud, hledě k ustanovení § 9 obč. zák., má oné povšechné dérogační doložky dbáti z moci úřední, nelze právem tvrditi, že zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. přičí se ve svém ustanovení § 8 ústavní listině. Tato ve svém § 109, odstavec druhý prohlašuje, že vyvlastnění je možné jen na základě zákona a za náhradu, p o k u d z á k o n e m n e n í n e b o n e b u d e s t a n o v e n o, ž e s e n á h r a d a d á t i n e m á. Nelze proto z té okolnosti, že náhrada, přiznaná vlastníku § 8 zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům, jest vzhledem k dočasnému znehodnocení tuzemské měny nepřiměřená, nikterak dovozovati, že toto ustanovení přičí se § 109 odstavec druhý ústavní listiny a jest proto článkem IX. uv. zák. k ústavní listině zrušeno.

Čís. 782.

**Tuzemský poručenský soud jest povolán k tomu, by přidržel otce ne-
manželského dítěte k placení výživného, byť i otec byl cizincem a bydlel
v cizině.**

Nárok na výživné nezl. děcka jest splatným v místě, kde dítě je ve výživě, a ve měně státu tohoto místa.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 986/20.)

Nemanželské dítě, jsoucí ve výživě u matky, bydlící v tuzemsku, domáhalo se vyměření výživného v Kč na otci, žijícím v cizině. Návrhu bylo soudy všech tří stolic vyhověno, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Stěžovatel má především za to, že tuzemské soudy jsou v této právní věci nepřislušny, poněvadž jest cizincem a má bydliště v cizině. Mínění toto jest mylné, neboť jde o poručenskou věc nezletilého nemanželského dítěte, jehož matka je zletilá a má řádné bydliště v obvodu okresního soudu Hostouňského. Dle § 109 a prvního odstavce § 72 j. n. tedy tento soud jest příslušným soudem poručenským, který podle § 16 cís. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. zák. povolán byl k tomu, aby určil výživné, jež otec dítěte má platiti. Zdali otec dítěte jest příslušníkem cizího státu a bydlí v cizině, jest vzhledem na znění uvedených zákonných předpisů nerozhodno. Stěžovatel dále tvrdí, že má mu býti uloženo, platiti výživné v rakouské a nikoli v československé měně, poněvadž bydlí v rakouském státě a dle svého mínění povinen jest plniti ve svém bydlišti. Ani v tomto směru nelze mu však přisvědčiti, poněvadž nejde o plnění na základě smlouvy pokud se týče soudního smíru, nýbrž na základě zákonného předpisu (§ 166 obč. zák.) a vzhledem k povaze účelu platební povinnosti stěžovatelovy plniti jest podle §§ 905 a 1420 obč. zák. ve znění §§ 100 a 101 cís. nař. ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. tam, kde dítě jest ve výživě, tedy v obvodu okresního soudu Hostouňského v tuzemsku, kdež matka s dítětem bydlí. V příčině měny, ve které dlužník má plniti, rozhoduje podle téhož § 905 místo plnění, z čehož následuje, že výživné platiti jest ve měně tuzemské. Kdyby, jak stěžovatel předpokládá, valutní poměr změnil se podstatně v jeho neprospěch, jest oprávněn, žádati u příslušného soudu prvé stolice přiměřené snížení výživného, soudem určeného.

Čís. 783.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům (ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Požadovacímu nároku pachtýřovu není na závalu, že nebyl v den vyhlášení zákona již vlastníkem nemovitosti, s níž pozemky byly dříve obdělávány a jejíhož dřívějšího držitele pachtovní dobu si vpočítal.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 996/20.)

Požadované pozemky byly před rokem 1901 pachtovány Josefem O., vlastníkem chalupy č. p. 7; stěžovatel koupil roku 1909 tuto chalupu č. p. 7 od Josefa O. a převzal také požadované pozemky do pachtu roku 1910. V květnu 1919 postoupil chalupu č. p. 7 své dceři a jejímu manžel.